

Sygn. akt

III AUa 371/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **10 lipca 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Mirosław Szwagierczak
	Sędziowie:	SSA Ewa Madera SSA Alicja Podczaska (spr.)
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **10 lipca 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **Z. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku **Sądu Okręgowego w Przemyślu**

z dnia **13 lutego 2013 r.** sygn. akt **III U 1057/12**

oddala apelację

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 marca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie art. 107 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS odmówił Z. M. prawa do podwyższenia renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się jej uchylecia i wstecznego ustalenia prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od września 1972 r. oraz prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do

pracy i do samodzielnej egzystencji od sierpnia 1998 r. W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał na naruszenie szeregu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS w toku wydawania przez ZUS decyzji w jego sprawie oraz zarzucił poczynienie błędnych ustaleń w zakresie oceny stanu jego zdrowia. Zdaniem wnioskodawcy zalegające w aktach ZUS wyniki badań, orzeczenia Garnizonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej i opinie medyczne dają podstawy do orzeczenia prawa do świadczeń rentowych zgodnie z jego wnioskiem.

Odpowiadając na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując, że wnioskodawca – uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy – nie został uznany za osobę całkowicie niezdolną do pracy przez komisję lekarską ZUS w orzeczeniu z dnia 13.03.2012 r., wobec czego nie ma podstaw do zmiany wysokości pobieranego świadczenia.

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2013 r., sygn. akt III U 1057/12 Sąd Okręgowy w Przemyślu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że Z. M. (2), ur. (...) w dniu 10.11.2011 r. wystąpił o przeliczenie świadczenia na skutek zmiany stopnia niezdolności do pracy. Zarówno lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 27 stycznia 2012 r., jak i komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 13 marca 2012 r. ustalili, że wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Celem zweryfikowania oceny stanu zdrowia wnioskodawcy dokonanej w postępowaniu administracyjnym Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych okulisty, otolaryngologa i neurologa. Biegły neurolog rozpoznał u badanego przewlekłą niedomogę bólową kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego bez objawów korzeniowych, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa z objawami przedmiotowymi odkręgosłupowymi i ocenił, że wnioskodawca nie utracił całkowicie zdolności do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji. Biegły otolaryngolog w opinii z dnia 7.10.2012 r. stwierdził u wnioskodawcy obustronny niedosłuch czuciowo – nerwowy stopnia średniego z pełną wydolnością społeczną słuchu, szumy uszne w wywiadzie oraz niedomogę głosową w postaci głosu matowego, ściszonego bez zmian fałdów głosowych i zaburzenia czynnościowe głosu i zaopiniował, że te schorzenia laryngologiczne nie czynią wnioskodawcy osobą całkowicie niezdolną do pracy. Także z przyczyn okulistycznych wnioskodawca nie został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy. Do wszystkich trzech opinii zarzuty złożył wnioskodawca, podnosząc że są one niekompletne, ponieważ nie odnoszą się do wszystkich schorzeń powodujących niepełnosprawność, a ponadto nie uwzględniają warunków pracy, na które wnioskodawca był narażony przez 28 lat. Wnioskodawca podniósł także, że biegły neurolog wydawał już opinie w jego sprawach, dlatego obecnie nie powinien ponownie opiniować, bo brak mu obiektywizmu. Sąd nie uwzględnił zgłoszonych zarzutów, ponieważ oceniając opinie biegłych według kryteriów, wynikających z art. 233 kpc, uznał je za rzetelne, czytelne, jasne i w sposób wyczerpujący przedstawiające wiadomości specjalne konieczne do rozstrzygnięcia sprawy.

Zdaniem Sądu Okręgowego wnioskodawca nie spełnia warunków przyznania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

W apelacji od powyższego wyroku wnioskodawca domagał się jego zmiany i uwzględnienia odwołania od decyzji ZUS Oddziału w R. z dnia 21 marca 2012 r., zarzucając naruszenie art. 477^{((14))} § 2 i 3 kpc, poprzez nie uwzględnienie materiału dowodowego, zgromadzonego w związku z ubieganiem się o stwierdzenie choroby zawodowej, a także niewłaściwe zastosowanie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz naruszenie art. 278 kpc, art. 286 kpc, art. 290 kpc w związku z art. 233 § 1 kpc, poprzez pominięcie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii Akademii Medycznej i stwierdzeniu, że w sprawie opiniowali biegli o specjalnościach odpowiadających schorzeniom wnioskodawcy. W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał na konieczność dopuszczenia dowodu z opinii łącznej: neurologa, okulisty i laryngologa, a także opinii neurookulisty, angiologa i foniatry.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu, ponieważ zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Przemyślu jest trafny i nie narusza prawa.

Spór w sprawie dotyczył uprawnienia Z. M. do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Zdaniem odwołującego się – pobierającego rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 25 sierpnia 1999 r. – lekarze orzecznicy ZUS nieprawidłowo określili u niego stopień niezdolności do pracy.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że pojęcie niezdolności do pracy zdefiniowane zostało w art. 12 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 t.j.), jako całkowita lub częściowa utrata zdolności do pracy zarobkowej spowodowana naruszeniem sprawności organizmu, przy braku rokowań na odzyskanie zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym w wypadku całkowitej niezdolności chodzi o utratę zdolności do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast przy częściowej niezdolności o utratę zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Zatem ustalenie stopnia niezdolności do pracy wymaga z jednej strony oceny stopnia naruszenia sprawności organizmu i możliwości jej przywrócenia w drodze leczenia lub rehabilitacji, z drugiej zaś oceny możliwości wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej. Ocena pierwszego ze wskazanych elementów wymaga wiadomości specjalnych, stąd też zasadniczym dowodem w sprawach o przyznanie prawa do renty jest dowód z opinii biegłego lekarza lub zespołu biegłych.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe w sprawie, zmierzające do ustalenia, czy u wnioskodawcy nastąpiła zmiana stopnia niezdolności do pracy, uzasadniająca zmianę rodzaju pobieranego świadczenia, a zebrane dowody należycie ocenił w ramach przysługującego mu w tym względzie uprawnienia swobodnej oceny dowodów, o jakim stanowi art. 233 § 1 kpc. Nie może zatem stanowić uzasadnionej podstawy apelacyjnej polemiki wnioskodawcy z wynikami postępowania dowodowego i jego oceną.

Sąd I instancji celem ustalenia stanu zdrowia wnioskodawcy oraz zweryfikowania orzeczeń, które poprzedziły wydanie zaskarżonej decyzji ZUS, dopuścił dowód z opinii biegłych specjalistów z zakresu neurologii, laryngologii i okulistyki, którzy podobnie jak komisja lekarska ZUS, uznali wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy. Zgodzić należy się z oceną Sądu I instancji, że opinie sądowo – lekarskie były wyczerpujące, poprzedzone zostały analizą dokumentacji medycznej oraz badaniem bezpośrednim. Biegli dysponowali wiadomościami specjalnymi niezbędnymi do stwierdzenia okoliczności mających istotne znaczenie dla sprawy, a ich dobór uwzględniał występujące u wnioskodawcy schorzenia. Opinie biegłych laryngologa i okulisty wyjaśniają, w jakim zakresie naruszenie sprawności organizmu, ogranicza zdolność do pracy, przy uwzględnieniu wykonywanego zawodu zaopatrzeniowca i ślusarza.

Zatem opinie biegłych spełniają wszelkie kryteria uznania za w pełni wartościowy środek dowodowy i mogły stanowić podstawę do czynienia prawidłowych ustaleń faktycznych.

Podkreślić w tym miejscu należy, że granicę obowiązku prowadzenia przez sąd postępowania dowodowego wyznacza, podlegająca kontroli instancyjnej, ocena czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy. Natomiast okoliczność, że opinia biegłych nie ma treści odpowiadającej stronie, zwłaszcza gdy w sprawie wypowiadało się kilku kompetentnych pod względem fachowości biegłych, nie stanowi dostatecznego uzasadnienia dla przeprowadzenia dowodu z kolejnych opinii. Zatem potrzeba powołania innego biegłego, czy instytutu powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony.

Opinia biegłych dostarcza sądowi wiedzy specjalistycznej koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie rentowe, w tym rodzaju występujących schorzeń, stopnia ich zaawansowania i nasilenia związanych z nimi dolegliwości, stanowiących łącznie o zdolności do wykonywania zatrudnienia lub jej braku, Sąd nie może – wbrew opinii biegłych – oprzeć ustaleń w tym zakresie na własnym przekonaniu ani też polemizować z wnioskami biegłego w dziedzinie wymagającej wiedzy specjalistycznej. W przeciwnym wypadku doszłoby do

naruszenia art. 233 § 1 kpc (tak wyroki z 14.03.2007 r. III UK 130/06, OSNP 2008/7-8/113 oraz z 7.07.2005 r. II UKN 277/04, publ. OSNP 2006/5-6/97).

W tej sytuacji należało w postępowaniu odwoławczym w zupełności podzielić ustalenia Sądu Okręgowego w Przemyślu, że wnioskodawca jest w chwili obecnej częściowo niezdolny do pracy, a to skutkowało musiło pełną akceptacją dokonanej przez Sąd I instancji oceny prawnej sprawy, sprowadzającej się do stwierdzenia, że zgodnie z art. 107 w związku z art. art. 57 i z art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS nie ma podstaw do zmiany wysokości pobieranego świadczenia rentowego.

Z podanych przyczyn brak podstaw faktycznych i prawnych do uwzględnienia apelacji, która podlega oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.